Ч. 49. Четвер 16 (3) марта 1911. Рік XXI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

РЕДАКЦИЯ і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 10.

ПИСЬМА приймають ся лиш франковані.

РУКОПИСИ звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почт.

РЕКЛЯМАЦИЇ незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників пасаж Гавсмана 9 і в ц.к. Староствах на провінциї:

на цілий рік К 4·80
на пів року К 2·40
на чверть року К 1·20
місячно . . . . К—·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року К 5·40
на чверть р. К 2·70
місячно . . . К —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти полїтичні.

Ворохобня в Мехику і становище Сполучених Держав.

На ворохобню, яка ще в другій половині минувшого року вибухла в Мехику, не звертало ся майже уваги тим більше, що надходячі звідтам урядові відомости впевнювали, що єї вже придавлено. Аж тепер коли вмішали ся в то Сполучені Держави північної Америки, справа почала ся представляти поважно.

Що до самої ворохобні, то она ширила ся спершу з рівною силою як в полудневім так і в північнім Мехику, але в полудневій части краю правительственні войска скоро єї побороли, натомість на півночи ширить ся она дальше головно против президента Порфірія Діеза, а в послідних часах приходили навіть часті вісти о побідах ворохобників над войсками правительства.

Кидає ся в очи особливо то, що ворохобня ширить ся найбільше в полудневих краях Мехика, що граничать з Сполученими Державами, а іменно в Коагуіля, Чігуагуа і Сонорп. Керманичі ворохобні можуть нею правити сидячи собі спокійно в полудневих краях Сполучених Держав, приміром в такім Техас, а ворохобники можуть кождої хвилї легко переходити границю і хоронити ся на землї Сполучених Держав перед механьськими войсками. Ясна річ, що ворохобню підпирають в сусїдного Техас і то не лише самі мешканцї того краю, але й прочих полудневих держав американьскої Унії, котрі стремлять до того, аби придбати нові простори для своєї рабункової господарки прилученєм до Сполучених Держав пограничних північних країв мехиканьских, богатих в мінеральні плоди, худобу і луки. В той спосіб збільшили би полудневі держеви Унії своє значінє супротив середних і північних богатих і промислових держав Унії.

Майже ті самі причини спричинили в лїтах 1845 до 1849 побідоносну війну Сполучених Держав против Мехіка. Причиною було тоді відорванє мехіканьского ще Техаса шайкою американьских пройдисьвітів під проводом якогось Гавстона. Той, маючи всего 750 людий, побив три рази сильнїйші мехиканьскі войска, взяв їх вожда, президента ґен. Санта Анна до неволї і проголосив Техас независимою державою. Держави постановили в 1844 роцї прилучити Техас до Унії, прийшло до війни з Мехиком. Війна тревала три роки, аж вкінци в лютім 1848 року американьский ґенерал Скот здобув столицю краю, місто Мехико. Нещастна війна коштувала Мехик кілька найкрасших провінций, бо договором в Ґаделюп одержали Сполучені Держави цілий Техас, Новий Мехик і Калїфорнію, придбавши величезний простір, майже три рази так великий, як Австро-Угорщина і берег Океана Тихого.

По тім ударі Мехик довго не міг прийти до себе. Аж по довгих війнах домашних теперішний президент, чоловік незвичайної енерґії, привернув лад в краю і поклав підвалини під єго розвиток. Перед усім єго заслугою є піднесене значіня мехиканьскої републики на вні і з'умілаючий розвиток держави на поли господарства, торговлї і промислу. Притягнено до краю чужі капітали, а особливо Сполучених Держав, Анґлії і Німеччини, побудовано зелїзниці, і коли в р. 1880 мав Мехик 500 клм. зелїзниць, нинї їх сіть виносить 20.000 клм., а довжина телеґрафічних лїний 50.000 клм. Торговля підиесла ся також незвичайно; в роцї 1876 вивіз виносив 42 мілїони, а в 1908 роцї вже 590 мілїонів, вивіз підніс ся в тім часї з 27 мілїонів на 300. Також фінанси Мехика довів Діяз до ладу і в р. 1907 виносили видатки 465 мілїонів корон, а доходи 555 мілїонів. Діяз є також реорґанізатором армії, яку знаменито уоружив. Мехик має войско, яке в часї війни виносить до 100.000 людий. Лише фльота є дуже мала.

10)

Дещо з технїки.

Написав — К. Вербин.

(Дальше).

Зайдім же тепер до тих домів, де над столом горить ґазова лямпа. При столї сидить майстер і держить один конець рурки, котру поділив перед тим на малі кусні, в огни, а другий конець взяв до рота і дує. Рурка розгріває ся так, що аж мякне, а майстер тоді через то, що не лиш дує, але й крутить нею, тягне, нагинає, витягає, стискає і т. д., виробляє з неї песики, олені, птиці, риби і т. п. Особливо красно виглядають вироблені в той спосіб олені з тоненькими ніжками і делікатними рогами. Здавало би ся, що тоті люди, котрі виробляють так красні річи, уміють знаменито рисувати; тимчасом показує ся, що хоч они в своїй штуцї справедшні артисти, на штуці рисованя зовсїм не розуміють ся і нїколи не рисують.

Якраз пятьдесять лїт тому, коли в Лявші появила ся перша ґазова полумінь. Давнїйше роблено при олїйних каганцях, при сьвічках і нафтових лямпах. Ґазова полумінь дає однак найбільше тепла і длятого найпридатнїйша до скляної роботи. Нинї в Лявші служить до того 800 полуміний, або иншими словами там єсть нинї около 800 самостійних майстрів. Вироби їх штуки, іменно же всїлякого рода збвірята уживано на посудину до перфум, нинї однак стратили они своє давне значінє і попит за ними єсть дуже слабий.

За то далеко більшого значіня суть скляні вироби із скла призначені на окраси до ялинок на Різдво. Та й тоті річи виробляють тут так само при ґазовій полуміни, позолочують їх і посріблюють та лякерують всїлякими красками. Коли надходить Різдво, то на двірци в Кобурґ така маса почтових посилок в Лявші, що скринки з того рода виробами нема де помістити. Скляні окраси на ялинки увійшли в моду в сїмдесяти роках минулого столїтя, а безпосередною причиною того було, що виріб пацьорок вже не поплачував. Майстри, що доси виробляли пацьорки, взяли ся були виробляти насамперед прикраси до дамских капелюхів в виді кульочок, дзвіночків, ягід і шишок. Ті самі предмети лиш в трохи більших розмірах вироблювано також на ялинки і они знаходили значний покуп. Однак від кількох лїт і в сїм напрямі пішла застоя; фабриканти нових взірців не придумали, а старі вже не подобають ся так як спершу. А всеж-таки тих виробів розходить ся ще богато по Німеччинї, а відтак висилають їх великими скількостями до Анґлії і Америки.

Але найбільше інтересним виробом із скла в Лявші суть скляні очи, в першім ряді людскі скляні очи. Такі скляні очи вироблювано давнїйше в емальованого золота або срібла а навіть в міди, але вже в початком сїмнайцятого столїтя війшли в звичай штучні очи з ріжнобарвного скла, виріб котрих як що до краски так і що до тревалости і вигоди щораз більше уліпшувано. Аж до половини минулого столїтя спроваджувано скляні очи лиш з Парижа а добре штучне око коштувало навіть аж до 20 люйдорів (400 кор.). Аж ось один лїкар від очий з Вірцбурґа звернув ся був до одної з фірм в сусїднім Зонненберзі, котра продавала також вироби з Лявші, чи не могла би она нараїти єму такого майстра, котрий умів би робити штучні очи із скла. Такий артист знайшов ся в Лявші а був ним якийсь Мілєр-Урі. Він перший взяв ся робити штучні очи із скла а єго сини позакладали відтак фабрики штучних очий в Липску і Вісбаденї. Подивляти треба зручність і вправність того артиста, котрий робить штучні очи; їх закрашує ся в ґазовій полуміни і треба уміти відразу наложити відповідну краску, бо пізнїйше вже поправляти не можна.

А тепер приходимо до иншого рода скла і до виробів з него, котрі в теперішній наудї грають велику ролю. Суть то т. зв. о п т и ч н і с к л а, сочки при астрономічних і иниих дальновидах або телескопах і при дрібновидах. Не потребуємо тут того навіть доказувати, як великого значіня для розвою культури і цивілїзациї людского роду стали ся сї вироби і як би не они, то певно а радше як би не скло, то рід людский стояв би певно на тім степени культури і цивілїзациї, на котрій стояли Асирийцї і Вавилонцї. Поступ в астрономії і иауках природних, в анатомії і біольоґії завдячуємо лиш поступови в фабрикациї оптичного скла. Поправді однак поступ в тих науках завдя-

Нині той президент републики е вже дуже старий, бо числить поверх 80 літ.

Отже цілий сьвіт звернув тепер увагу на становище Сполучених Держав супротив Мехика і ворохобні в тім краю. Всї гублять ся в здогадах, що могло спонукати Сполучені Держави до того, що так нагло зарядили мобілїзацию своїх войск і вислали їх на мехиканьску границю. Одні кажуть, що стало ся то длятого, аби на случай розширеня ворохобні американьскі войска могли поспішити на оборону американьских горожан переживаючих численно в Мехику, другі, що само правительство Діяза удало ся з просьбою до Сполучених Держав, аби сильно обсадили границю войсками і не перепускали ворохобників з Тексасу, треті знов доказують, що супротив великаньского економічного розвитку Мехика, де е тілько чужих капіталів, е імовірність, що на случай дальших заколотів в тім краю готові вмішати ся европейскі держави. Отже Унїя хоче їх випередити і сама завести лад в Мехику.

Однако наймовірнїйший буде здогад тих, котрі лучать ті події з загальним полїтичним положенем на далекім Заходї Америки північної, з відносинами американьско-японьскими, котрі від давна стоять в суперечности до себе.

Перед не дуже давним часом появила ся була тут искра грозяча пожаром. Коли з причини дипльоматичного непорозуміня між Токіо а Вашинґтоном о противяпоньскі закони шкільні в державі Калїфорнії говорено навіть о війнї, ясним було, що виключене японьских дітий із шкіл сталось би лиш одною точкою спору, який мае свое жерело в американьско-японьскім суперництві. Японїя, вичерпана по війнї з Росиею, мусїла числити ся з ситуациею і до війни не прийшло. Скріпило ся однак обосторонне пересьвідчене, що борба о першеньство на Тихім Океанї дасть рішити ся лише з оружием в руцї і тодї то розпочала ся приготовляюча акция, яка тревае до нинї.

Першим кроком із сторони Японії було вислане дипльоматичних аґентів до Мехика і зачіпно-відпорний союз з президентом Діязом, такий сам, який заключила з Нікараґуою. Натомість подібні наміри Японії що до Костаріки розбили ся і дипльоматия вашинґтоньска почала противдїлати. На той час припала також візита японьскої фльоти в містї Анкон при західнім устю панамского Каналу, що мала на цїли розслїджене оборонних відносин того Каналу. Сполучені Держави розпочали сейчас роботу, яка мае на метї спинити японьскі пляни. Першим кроком було викликане ворохобні в Нікараґуї і підперте революцийного правительства, яке підлягае впливам посла північно-американьского, слухаючи у всїм Вашинґтону. Відтак прийшла черга на Мехик, особливо, що Порфіріо Діяз виповів майже рівночасно Сполученим Державам договор, яким Американцї мали забезпечене користоване з заливу Магдалени, яко угольної стациї і точки опору для фльоти. Японьскі заходи відобрали в той спосіб Сполученим Державам важну посередну стацию між Сан Франціско а Панамою. Супротив того отже користним видало ся Сполученим Державам підпиране чи просто викликане ворохобні против правительства Порфірія Діяза, бо американьске правительство мае інтерес в упадку теперішного правительства, а задачию американьскої дипльоматиї буде добути від побідників — ворохобників такі користи і такий вплив на справи державні в Мехику як в Нікараґуї.

Так поясню̂е собі часть европейскої дипльоматиї події, які збувають ся тепер па мехиканьско американьскій граници.

Новинки.

Львів, дня 15-го марта 1911

— **Приготовляючий курс** до вступного іспиту до ґімназиї отварае з днем 1 мая Філїя Руского Тов. Педагоґічного в Станиславові. Курс потревае два місяцї: май і червень. Хлопцї з околицї будуть приміщені по бурсах за відповідним винагородженем. Наука безплатна. Богато талановитих дітий марнуе ся, не маючи доступу до середних шкіл, тож е обовязком Вп. патриотів звернути увагу селян на отсе оголошене, та заохотити їх до посиланя дітий на сей курс. Хто задумуе посилати дитину на курс підготовляючий, мае сейчас зголосити ся до заряду бурси Р. Т. П. в Станиславові ул. Пелеша ч. 13. За Виділ: Ю. Чайківский, Гнат Павлюх.

— **Катастрофа в Тустановичах.** З дотеперішних, ще не зовсїм укінчених розслїдів комісиї в справі виступленя води в кількох закопах нафтових в Тустановичах виходить, що з'явище то зовсїм не есть так грізне, як то первістно думано. Як у всїх теренах нафтових сьвіта так і там в глубших партиях декотрих уровенях появляе ся солона вода. Приплив води есть однак дуже повільний і обмежений. Вода не робить дальших поступів в теренї, чого доказом есть факт, що в найблизше положених закопах даючих ропу стан доси не змінив ся. Отже не грозить нїчо дальшому формальному і раціональному ходови експльоатациї нафтової.

— **О шпігуньство.** Минулої суботи вела ся ся перед львівским трибуналом орікаючим розправа против росийского еміґранта Петра Кузова обжалованого о злочин шпігуньства. Кузов мав в р. 1909 займати ся в сторонах Сянока, Загіря, Борислава і Сокаля шпігуньством на шкоду Австриї. Коли жандарм его випитував, він признав ся до всего і розповів подрібно, чим займав ся. В слїдстві однак відкликов своі зізнаня, кажучи, що перед жандармом признавав ся лиш длятого, що був змучений і голоден. Мимо всесторонного і строгого слїдства не можна було анї в однім случаю доказати, що Кузов дійстно займав ся шпігуньством. Справу відложено остаточно аж до четверга дня 16 с. м.

— **Дрібні вісти.** Населене Галичини після послїдної конскрипциї виносить 7,965.404 душ і за послїдних десять лїт збільшило ся о 649.465 душ. — П. Е. Дитроль згубила нашийник з перел, брилянтів і рубінів вартости 1200 К. — Знайдено книжочку галицкої Каси ощадности на 590 К виставлену на назвиско Катерини Морозової.

— **Убийство чи самоубийство.** Ми вже доносили коротенько про сензацийну подію в Гвіздци. Отже в сїй справі доносять тепер звідтам: Рік тому назад осїв в Гвіздци і отворив канцелярию адвокат др. Фридрих Корнфельд, чоловік молодий і образований. Не зносив ся однак з нїким а особливо уникав кругів інтелїґентних: за то охотно шукав собі менше дібраного товариства і за-

---

чуемо не так самому склу як хемії та математицї і фізицї, котрі поучили, як треба то скло фабрикувати, котре з одної сторони помагае нам заглядати в безконечні простори сьвіта, з другої невидимий сьвіт робити приступним для людского ока.

Як всї инші тїла так і скло під впливом змін теплоти стягають ся або розширяють ся. Отже при оптичних склах тота зміна впливае також і на той образ, котрий крізь скло видимо; він буде виступати більше або менше виразно. Довгі проби і досьвіди показали, що опір скла на зміни теплоти зависить головно від того, кілько в нім потасу (калї) і соду (натрону). Тоті склади підпадають найбільше впливови змін теплоти, в котрих потас і сод знаходять ся по рівній скількости. Чим менше однак в якімсь склї потасу або чим менше соду, то тим менший вплив мають на него студінь і теплота. На основі того досьвіду стали отже фабрикувати або таке скло, в котрім есть лиш потас, або таке, в котрім есть лиш сод і в той спосіб осягае ся вповнї независимість скла від температури.

Ще під одним взглядом поправлено оптичні скла. Коли дивити ся через звичайну льорнетку або бінокль, яких уживае ся н. пр. в театрі, то можна побачити, що предмети, на котрі дивимо ся, видно обведені довкола барвними берегами а ті береги розширяють ся тим більше до середини, чим гірший інструмент. Тоті барвні береги роблять ся в той спосіб, що коли лучі сьвітла переходять через сьвітло, не лиш відклонюють ся від своєї дороги і через то дають побільшений або виразнїйший образ того предмету, на котрий крізь скло дивимо ся, але ще й біле сьвітло, крізь котре переходять, розкладають на поодинокі краски. Отже тепер придумано таку мішанину, що коли з неї робити сочки до дальновидів, біноклів і т. п., то крізь них можна дотичні предмети видїти як найдокладнїйше і без тих барвних берегів, котрі роблять образ невиразним.

Але тепер приходить сама фабрикация сочок, іменно же тих більших до астрономічних дальновидів. Як можна скло до них підобрати, то вже знаемо; але як зробити саму сочку? Передовсїм треба, щоби сочка була зладжена з материялу наскрізь одностайного, щоби в нім не було нїгде нї міхурця нї шпарки анї нїякої риси; відтак мусить сочка бути математично докладна, значить ся форма еї верхні мусить бути того рода, щоби лучі сьвітла могли зовсїм докладно переходити через сочку а відтак сполучати ся знов так докладно, щоби творили образ даного предмету. Щоби то можна осягнути, роблять насамперед модель верхні сочки після докладного математичного обчисленя а з того моделю відливають форму на сочку, котра мае шлюфувати ся. Підчас шлюфованя вкладають ту сочку раз пораз до форми і дивлять ся, чи она добре пристае до неї а коли потреба, шлюфують дальше і вигладжують, аж остаточно сочка буде готова.

Але бувало вже нераз так, що підчас шлюфованя, коли здавало ся, що сочка буде вже добра, відкрито в серединї скляної маси якусь шпарку або міхурець і цїла сочка та й вся робота коло неї показала ся до нїчого. Тоті риси і шпари в серединї скляної маси походять від того, що розтоплене скло не застигае однаково. Таке остуджене розтопленої скляної маси, щоби оно було в цїлій масї рівномірне, есть незвичайну трудне і довго не можна було знайти способу, як би то скляну масу на сочки остуджувати як найдокладнїйше. Здавало ся, що було би найлїпше, як би скляну масу призначено на сочки остудити нагло, бо тодї може цїла маса застигла би одностайно. Отже розтоплену масу зливано студеною водою і показало ся, що она дійстно остигала цїла дуже рівномірно і одностайно. Але ось і що знов при тім вийшло: цїла маса була від того наглого остудженя так крихка, що розлїтала ся на дрібні куснї і було великим щастем, коли якийсь з тих куснів був так великий, що з него можна було вишлюфувати сочку.

Наука о теплї навела на инший спосіб остуджуваня: придумано печі, в котрих скло поволеньки і делїкатно охолоджуе ся. Досьвід поучив, що при 500 степенях із складових частий скла робить ся дійстно одностайна і рівномірна скляна маса. Коли розтоплену скляну масу вложить ся до делїкатно холодячої печи, огріває ся еї на 500 степенів і в тій теплоті держить ся скляну масу аж і она набере 500 степенів теплоти. Відтак остуджуе ся піч о 10 степенів менше, отже лиш на 490 степ. При сїй теплоті лишае ся піч на 24 год. Так остуджуе ся поволи піч а з нею і скляну масу що 24 год. о 10 степенів аж остаточно маса остудить ся до 350 степенів і тодї вже повістае одностайна в своїй серединї. Длятого при 350 степенях печи вже дальше не огріває ся і полишае ся в ній скляну масу, аж зовсїм вистигне.

(Дальше буде).

пивав ся по шинках. Так було і тамтого втірка; до 10 год. вечером забавляв ся в шинку з офіцянтом З. а відтак запросив его до свого помешкання на чай. Отже той офіцянт розповідає, що др. Корнфельд, чекаючи на чай, виймив з кишені якесь пуделко, в котрім були два бровнінґи і так ними неосторожно маніпулював, що вистрілив і зранив ся на смерть і впав неживий на землю. О події сїй повідомлено сейчас прокураторию і на місце прибула судово-лікарска комісия. Лікарі сконстатували, що вистріл був виміреный з лївого боку в голову за ухом, а куля пробила лобину і вийшла над правим ухом. Судия слїдчий робив на місци доходженя через три дні і дійшов до того, що др. Корнфельд того самого дня відобрав значнійшу готівку (около 1000 К), котрої при нїм не знайдено. Здає ся отже, що або хтось его убив, щоби зрабувати готівку або він застрілив ся не хотячи, а хтось скористав з загального заколоту і обрабував трупа. Самоубийство однак єсть виключене, бо позістав ще невисланий лист до матери, в котрім писав, що єму добре веде ся.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ґрис з войскових маґазинів за полсвину торговоі ціни.** Президия „Сільск. Господ." оповіщує: Подаємо до відома всіх наших Філій, Кружків і членів, що зголосили ся о войсковий ґрис за половину торговоі ціни, що всю признану нам на сей рік до розпорядимости скількість, то є 3427 метричних сотнарів чистого ґрису і 722 метричних сотнарів зюбровин, розділили ми дефінітивно ще з кінцем лютого. — Запотребоване ґрису в десятеро перевисшило признану нам скількість, так що при найлїпшій волї не могли ми на жаль узглядинти ані всїх зголошень ані всїх зголошених. В першій мірі узгляднили ми Філії, поодинокі Кружки лише виїмково. Філії є обовязані узглянити по можности всї кружки, а Кружки по можности всїх членів, що о ґрис зголосили ся. Філії і кружки, котрим ми могли певну скількість ґрису признати, одержали від нас повновласти до відбору ґрису на імя вказаноі ними особи і потрібні інформациі. Зголошені Філії і поодинокі члени, що такої повновласти від нас доси не одержали, зволять уважати своє зголошенє за неузгляднене, а кружки, що такої повновласти також не дістали, зволять звернути ся з запитом до своєї Філії. Ми старали ся всїми силами, щоби признаний ґрис був як найскорше, отже ще в зимових місяцях виданий, однак сеї цїли ми не могли вповнї осягнути, бо войскові млини мелють аж до червня включно, внаслїдок чого видають войскові маґазини постепенно узисканий ґрис також аж до червня включно, так що деякі Філії зглядно кружки одержать свій ґрис ще в цьвітни, маю, а навіть в червни. О тім ми їх повідомили, висилаючи їм повновласти.—Як відомо, торгові цїни ґрису що місяця зміняють ся. На март виносить половина торговоі цїни після нинїшного повідомленя войсковоі інтендантури по 5 К 45 сот. за 1 метричний сотнар чистого ґрису, а по 3 К 63 сот. за 1 метричний сотнар зюбровини на місци в маґазинї. — О цїнах в слїдуючих місяцях повідомимо в відповідних місяцях. — Всїх наших членів, зглядно Кружки і Філії, яких ми в тім роцї не могли задля за малої признаної нам скількости ґрису увзглядити, просимо не брати нам за зле, що ми не повідомили їх в окремих письмах, що їх зголошенє не могло бути увзгляднене, бо наша канцелярия є так перетяжена полагоджуванем біжучої кореспонденциі і денних впливів, що не могла найти на се потрібного часу.

Головний видїл доложить всїх сил і заходів, щоби на слїдуючий рік признало нам міністерство більшу скількість ґрису як сего року.

Президия „Сільского Господ." оповіщує дальше: Інтересованих повідомляємо, що войскова інтендантура установила на март половину торговоі цїни на 5 К 45 сот. за 1 метричний сотнар чистого ґрису, а 3 К 63 сот. за 1 метричний сотнар зюбровин.

Цїна збіжа у Львові.

дня 14-го марта:

Цїна в коронах за 50 кільо у Львові.

Пшениця	11·10	до	11·30
Жито	7·20	„	7·40
Овес	8·40	„	8·60
Ячмінь пашний	7·80	„	8·20
Ячмінь броварний	8·20	„	9·50
Ріпак	—·—	„	—·—
Льнянка	—·—	„	—·—
Горох до вареня	8·50	„	12·—
Вика	9·50	„	10·—
Бобик	8·30	„	8·50
Гречка	—·—	„	—·—
Кукурудза нова	—·—	„	—·—
Хміль за 50 кільо	—·—	„	—·—
Конюшина червона	75·—	„	88·—
Конюшина біла	100·—	„	115·—
Конюшина шведска	70·—	„	80·—
Тимотка	40·—	„	45·—

Всячина

для науки і забави.

— **Найвисшою горою** на земли єсть в Азії в горах Гімалаях Мавнт Еверест (Mount Everest), котру в 1852 р. назвав так анґлійский подорожник Андр. Воґ (Waugh) а то длятого, що ся гора не має своєї питомої назви. В 1853 р. німецкий подорожник Шляґінтвайт доказав, що ся гора єсть тота сама, яку місцеві жителї називають Ґаврізанкар а сей погляд задержав ся ще й до нині. Єсть то однак хибний погляд, бо капітан Ворд в своїй подорожи в 1903 р. доказав, що з того місця, де Шляґінтвайт мав видїти гору, котра має обі ті назви, гори Мавнт Еверест зовсїм не видко а місцева назва Ґаврізанкар відносить ся до зовсїм иншої, далеко низшої гори, котрої висота виносить 23.440 анґл. стіп. На горі Мавнт Еверест нїхто ще не був а коли висоту еї змірено, то лиш з далека в триґонометричний спосіб. Та й сей помір не єсть зовсїм докладний. Імовірна висота сеї гори виносить 29.141 анґл. стіп або 8882 метрів. Висшої гори понад сю вже нема на земли. Другою з ряду найвисшою єсть гора Мавнт Годвін, котрої висота виносить 28.256 анґл. стіп а наконець третою єсть гора Кінчінджінґа в Гімалаях, котрої висота доходить до 28.146 анґл. стіп.

— **Як ти менї, так я тобі.** Одна японьска ґазета в Наґасакі пригадала забавну дипльоматичну небилицю, яка кількананцять літ тому назад відограла ся у францускім міністерстві справ заграничних. Японьске правительство вело тоді переговори з Францією в справі отвореня кількох японьских портів і заявило ся готовим отворити три порти, скоро Франция отворить для Японців також три порти. При тім лишила Японія францускій републяці вільний вибір тих трох портів, а застерігла знов собі право вибору трох францускиx портів. Коли японьске посольство явило ся в сїй справі у міністра справ заграничних, заявив той, що Франция вибирає слїдуючі три порти в Японії: Йокогама, Еддо і Ганґ Янґ. Проводир депутациі поклонив ся на то усьміхаючись і заявив, що предложить се жадане свому правительству, а зі сторони свого правительства знов предложить також жаданя що до портів у Франциі.

По кількох днях відбула ся знов конференция і шеф японьского посольства заявив, що японьске правительство уповажнило єго зажадати отвореня слїдуючих портів: Гавр, Марсилїя і Савтгемптон (Southampton портове місто в Анґлії). Міністер і єго штаб почали на то сперщу з тиха а відтак таки голосно сьміяти ся, підчас коли Японцї зовсїм поважно дивили ся на ті сьміхи. Наконець відповів міністер, що він не може згодити ся на отворене тих трох портів з тої простої причини, що третий порт Савтгемптон не належить до Франциі лиш до Анґлії. Японцї й тепер не стратили відваги і спокою а шеф їх відповів на то, що ся обставина не значить нїчого, бо й Франция зажадала від Японії отвореня порту Ганґ Янґ, котрий не належить до Японії лиш до Кореї.

Телеґрами.

Відень 15 марта. Комісия буджетова вела нинї дальші наради над етатом міністерства справ внутрішних. Промавляли пос. Ґостінчар (кат. Словінець), котрий критикував переводжене конскрипциї в Стириї і Каринтиї та вніс счеркнене позиции 59.000 кор. призначених на конскрипцию.

Петербург 15 марта. Рада державна ухвалила виключити зпоміж себе усуненого ректора увіверситету в Москві Мануілова.

Петербург 15 марта. В думі опозицийні бесїдники в дискусиї над етатом міністерства справедливости атакували судівництво і заявили, що сенат і прокураториї працюють в інтересї „Союза правд. Росиян" а міністер нарушує судейску независимість. Жовтняки виступили в обороні судів і заперечили тому, мов би Дума в тій справі нїчого не зробила. Член правиці Марков закинув поступовцям, що они брали участь в убитю царя Александра II. Проводир социялїстів Ґеґечкорі закинув шляхтї убите царя Павла. — Кадети поставили внесене в справі скасованя тїлесної кари у вязницях. Внесене се відкинено і ухвалено буджет міністерства справедливости.

Ню-Йорк 15 марта. Після приватних вістий з Вера Круц вибухла ворохобня. Одного Мехіканця убито а 6 урядників поліциї зранено. З вязниці, котрої брами розбито, втекло 70 арештантів. Воєнні кораблї, що знаходять ся в порті і вояки маринарки підпирають власти цивільні і войскові.

Рух поїздів зелїзничих

обовязуючий з днем 1 мая 1910 р. після часу середно-европейского.

ЗАМІТКА. Поїзди поспішні визначені грубим друком. Нічні години від 6·00 вечером до 5·59 рано суть означені підчеркненем чисел мінутових.

Приходять до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 2·30, 8·55, 1·15, 1·30, 8·40, 7·27 10·10, 5·45, 10·05.
З Підволочиск: 7·20, 12·00, 2·15, 5·40, 10·30.
З Чернівець: 12·20, 5·45*), 8·05, 10·21**, 2·05, 5·53, 6·35, 9·50.
*) Із Станиславова. **) З Коломиї.
Зі Стрия: 7·28, 11·45, 4·25, 7·41, 10·19*), 11·02
*) Від 19/6 до 11/9 в недїлї і р. свята.
З Самбора: 8·00, 9·58, 2·00, 9·00.
З Сокаля: 7·32, 1·20, 8·00.
З Яворова: 8·15, 5·00·
З Підгаєць: 11·15, 9·58.

На Підзамче:

З Підволочиск: 7·01, 11·40, 2·00, 5·17, 10·13.
З Підгаєць: 10·54, 9.44.
З Винник: 6·29, 7·26, 11·55*).
*) Лиш в середу і суботу.

На Личаків:

З Підгаєць: 10·36, 9·27.
З Винник: 7·08, 6·11, 11·38 *).
*) Лиш в середу і суботу.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

В друкарнї В. Ловиньского під зарядом І. Надопада. (Телефона ч. 527).